

REPUBLIKA Y'U RWANDA

MINISITERI Y'UBUTABERA

**IJAMBO RYA MINISITIRI W'UBUTABERA AKABA N'INTUMWA NKURU YA
LETA MU MUHANGO WO KURAHIRA KW'ABAGENZACYAHA**

RURINDO, 25 Gashyantare 2020

Nyakubahwa Munyamabanga Mukuru Wungirije w'Urwego rw'Igihugu rushinzwe Ubugenzacyaha;

Ba Nyakubahwa bayobozi mu nzego zitandukanye za RIB;

Abagenzacyaha n' abandi bakozi buganganira ubugenzacyaha tumaze kwakirira indahiro;

Ndabasuhuje.

Leta yashyizeho Urwego rw'Igihugu rushinzwe Ubugenzacyaha (RIB) yifuza ko umwuga w'Ubugenzacyaha unozwa kandi ikorwa ry'amadosiye rikihutishwa kandi hubahirizwa n'uburenganzira bwa kiremwamuntu.

Mbashimiye ko mwinjiye mu Bugenzacyaha. Ni umwuga mwiza ariko usaba ubwitange buhagije kuko arimwe mushinzwe gukumira ibyaha, kubitahura no gukora iperereza igihe byakozwe mugakora dosiye yujuje ibisabwa, mukuzuzanya n'izindi nzego kugira ngo hatangwe ubutabera bunoze, ibyo byose bikaba bigomba gukoranwa ubushishozi n'ubunyangamugayo, hirindwa kubogama kugira ngo ubutabera twifuza bugerweho neza.

Ni muri urwo rwego tubasaba gukomeza gukorana ubunyangamugayo mushyira mu bikorwa amasomo mwahawe n'ayo mukomeza guhabwa n'ubunyamwuga mugenda mwubaka, bityo umwuga twifuza ugashinga imizi.

Nagira ngo nkoreshe uyu mwanya ngaruke ku byaha bimwe tugomba kurwanya twivuye inyuma.

Icyambere n'ihohoterwa rishingiye ku gitsina, gusambanya no gutera inda abana. Nk'igihugu turambiwe ibi byaha cyane cyane byibasira abagore n'abakobwa. Ibi byaha bigomba kurwanywa mu ngo n'ahandi hose abantu baba. Kandi buri wese afite inshingano zo kubyamagana no gutanga amakuru abireba kugira ngo bikumirwe cyangwa bikurikiranwe.

Ariko nkamwe Bagenzacyaha, mu bushishozi n'ubwenge musabwa gukorana imirimbo, murasabwa namwe kugaragaza ko murambiwe n'ibi byaha mu gihe iperereza risanze ubiregwa yarabikoze. Amategeko arahari, ahasigaye ni kuyashyira mu bikorwa. Ibi birasabwa no ku rwego rw'Ubushinjacyha ndetse n'Inkiko. Turasabwa guhindura imyumvire tugomba kugira ku guhohotera abagore, gusambanya abana ni uko bigomba gucika.

Ntibyacika hakiri abatinyuka kubikora. Dukwiye gukora ku buryo nta muntu yaba muto, yaba mukuru, yaba abifashijwemo n'umuryango ubitinyuka. Ntibyacika hari ababikorerwa cyangwa ababona bikorerwa abandi bakabihishira. Guhishira ni ugutiza uhohotera ingufu ; kandi nabyo, bitewe n'ibimenyetso, byaviramo ubihishira gukurikiranwa.

Turwanye rwose twivuye inyuma n'imiryango ishaka kunga cyangwa yunga imiryango yahohotewe n'iyahohoteye ku cyaha cyo gusambanya no gutera inda umwana. Ibi nabyo bigomba gucika burundi.

Ibindi n'ibyaha bya ruswa n'ibindi bibishamikiyeho bimunga ubukungu bw'igihugu hamwe n'icruzwa ry'abantu . Ingamba zo kubirwanya dukomeze kuzisuzuma kugira ngo tumenye ko zituma ababirimo babacikaho cyangwa bagahura n'ibihano amategeko abiteganyiriza.

Nagira ngo ariko mbabwire ko n'ubwo hari ibyaha biba bifite ubukana bwinshi butewe n'uko bikorwa, ingaruka zabyo n'imibare yabyo, buri cyaha, igitu cyangwa igikomeye, kirababaza, turasabwa kubirwanya umunsi ku wundi.

Murasabwa by'umwihariko muri uyu murimo wanyu kwirinda ruswa iyo ariyo yose n'ibindi byose byatuma mugaragaza isura mbi y'urwego mukorera, mukarangwa n'indangagaciro na kirazira tugenderaho nk'Abanyarwanda. Mu gukurikirana ibyaha nta marangamutima abamo ko mubizi ko mu kazi mukora akensi ibyemezo mufata bibabazaabantu bamwe mu gihe bishimisha abandi. Aha niho rero hakenewe Ubunyamwuga, ubunyangamugayo n'ukuri mbese mukubahiriza umugani w'Ikinyarwanda uvuga ko **ujya guca urw'abavandimwe ararama**. Bivuze ko hakwiye kubabara/kwigaya cyangwa se kwishima/kunyurwa uwo bikwiye kugendekera gutyo.

Abagenzacyaha 73 n'Abakozi bunganira ubugenzacyaha 6 murahiye, ni umubare munini, twizeye ko muzatanga umusaruro uhagije mukaziba icyuho aho kigaragara mukanihutisha ikorwa ry'amadosiye n'akandi kazi kose kunganira ubugenzacyaha.

Turabashimira kuba mwarahisemo gukora uyu mwuga w'Ubugenzacyaha. Umwuga mwiza, uteye ishema kandi wubashywe, ariko usaba gukorana umurava, ubwitange, ubushishozi n'ubushake. Nuko mumaze kubigaragaza mu ndahiro zanyu, murasabwa namwe kuwuhesha icyubahiro no kubahwa - turizera neza ko muzabikurikiza.

Ubuyobozi bw'Igihugu cyacu nabwo bwiteguye gukomeza kubaba hafi kugira ngo imikorere y'Urwego rw'Igihugu rw'Ubugenzacyaha irusheho gukomeza kugenda neza.

Mbifurije ishya n'ihirwe mu mirimo yanyu.

Mugire amahoro.